

572 /
1382/2

ISSN 0132-5965

СЕРИЯ
СОВЕТСКОЕ
ИСКУССТВО

დღევანდელივით მახსოვს. ათას ცხრაას ჩვიდმეტი წელი იყო, იენისი. ჯავშნოსანი ავტომანქანების ნაწილი ში მძლოლად ვმსახურობდი.

ერთხელ, ღამით, მივედი თავრიდის სასახლესთან, გამოვრთე ძრავა, ვდგავარ და ვუცდი; ნაბრძანები მქონდა ჩვენი დელეგატების ყაზარმამაში მიყვანა-

დამთავრდა სხდომა, ძრავა ავითუხუთხუხ: ჩაჯექი და წადი!

უცებ ჩვენი დივიზიის კომიტეტის თავმჯდომარემ მოიბრინა, ხელი ამიღო და გამომიცხადა:

— პარტიულ ბრძანებას გაძღვე!

— რა ბრძანებას? — ვეკითხები გაცეხული.

— აი რა ბრძანებას: ახლა ღამის თორმეტი საათია, ხომ?

— სწორია, თორმეტი საათია, მერე რა?

— რა და, ათ წუთში შენს მანქანაში ერთ ამხანაგს ჩავსვამ და სადაც გეტყვის, იქ წაიყვან. გასაგებია?

— გაუგებარი რა არის? — ვუბნები. — რა გვარია ის ამხანაგი?

აქ ჩვენი თავმჯდომარე რატომღაც გაჯავრდა, სმასაც კი აუწია:

— ლაპარაკი! მიიღე პარტიული ბრძანება და შეასრულე! გახსოვდეს, იმას რომ რაიმე მოუვიდეს, საკუთარი პანაშვილი შეუკვეთე! გაიგე? — სიტყვა მომიჭრა და გაქრა.

გამიკვირდა, აბა რა მომივიღოდა.

ვდგავ, მოდის ჩვენი თავმჯდომარე და ვიღაც კაცი ახლავს, — სამოქალაქო ტანსაცმელი აცვია, თავზე კეპი ახურავს. მომიახლოვდნენ — შევცბი: სამოქალაქოში ჩაცმული თვით ლენინი

იყო. მე ნანახი მყავდა იგი, მომესმინა მისთვის.

ჩაჯდა ამხანაგი ლენინი მანქანაში და თავაზიანად მთხოვა:

— გეთყავთ, ამხანაგო, წამიყვანეთ მოიკაზე, იქიდან კი ლიგოვკაზე. თუ შეიძლება — სწრაფად.

ბევრი მოსაყალი აქ არაფერია. მანქანა მუდამ წესრიგში მყავს ხოლმე. ხელად გავჩნდი მოიკაზე. იქ ბოლშევიკური გაზეთის „პრავდის“ რედაქცია იყო მოთავსებული.

ვლადიმერ ილიას ძემ რამდენიმე წუთი დაჰყო „პრავდაში“, გამოვიდა, ჩაჯდა მან-

ქანაში და ქალაქის მეორე ბოლოში — ლიგოვკისკენ გავემართეთ.

მე, ცხადია, მინდოდა კიდევ შემეხედა ამხანაგ ლენინისთვის. აი, მივიხედე კიდევაც და უცებ ვხედავ: ცარიელ ქუჩაზე მანქანა მოგვდევს. მარცხნივ მივუხვიე — იმანაც მოუხვია. მარჯვნივ მოვატრიალე — ისიც გამომყვა. მუქი არ უნთია, მოსახვევებში საყვირს არ აძლევს. არ მომწონა ეს ამბავი. მოვუშვი ახლოს ის მანქანა, — ვხედავ, ოფიცრები სხედან შიგ.

დავინყე მიხვევ-მოხვევა ქუჩებში და თან უკან ვიხედები.

ნაბუ

17105

ვლადიმერ ილიას ძემ შე-
მამჩნია, ნამდაუნუმ რომ
უკან ვიხედებოდი და დაინ-
ტერესდა:
— თქვენ, ამხანაგო, მგო-
ნი რალაც გინდათ მკითხოთ?
— მიიხედეთ უკან, ამხანა-
გო ლენინ!

ვლადიმერ ილიას ძემ მიი-
ხედა და თქვა:
— ვერაფერს ვხედავ სა-
ინტერესოს ავტომობილის
გარდა.
— „ავი სულები“ აგვედევ-
ნენ, — ვუსხსნი.
— რა „ავი სულები?“
— ჩვეულებრივი, — ვუუბ-
ნები, — მტრები არიან, ოფ-

იცრები, ნამდვილად ჩვენ
მოგვედვენ.
მამინ ლენინმა თქვა:
— ეჭვი არ მეპარება, ამ-
ხანაგო, რომ დაუძვრებით,
თქვენი იმედი მაქვს...
ამ სიტყვების მერე ხომ
წარმოგიდგენიათ, რა დამე-
მართებოდა, — ისე გავრეკე
მანქანა, რომ ბორბლები მი-
წანას არ ეკარებოდა! „ოლონდ
კი მუსრუჭებმა არ მიმტყუ-
ნოს, — ვფიქრობ, — თორემ,
პირველ მოსახვევშივე...“ სი-
სხლი გამეყენა, ეს რომ გა-
ვიფიქრე. მე ხომ ლენინი მი-
მყავს! ლენინი!
უცებ ვლადიმერ ილიას
ძე მეუბნება:

— არ გვეშვებიან... აბა,
გარეკეთ კიდე... გავაცუ-
როთ ისინი... აუცილებლად
უნდა გავაცუროთ!

ამაზე უფრო სწრაფად წა-
ყვანა აღარ შეიძლება. და
თუმცაღა უკან აღარ ვიხე-
დები, შოფრული ალლოთი
ვგრძნობ, რომ ვერ მოგვეწე-
ვიან. ვერ მოგვეწევიან, მაგ-
რამ მაინც არ გვეშვებიან,
სადაც ახლოს მოგრუხუნე-
ბენ.

ამასობაში ლიგოვკამდეც
მივალნიეთ. ისევ შევუხვიე
მოსახვევში და ვხედავ —
შუაგზაზე ორმოა ამოთხრი-
ლი, გარშემო ფარატიწა ღო-
ბე აქვს შემოვლებული, ღო-
ბეზე კი მბუღბუღი ფარანი
ხრჩოლავს.

თავში ერთი აზრი მომივი-
და. დავამუსრუტე მანქანა,
გადმოვხტი, ღობე ფეხით
მივანგრეე და ფარანი ჩავაქ-
რე. შემდეგ ისევ სატენ მი-
ვუჯექი და მანქანა გავაქა-
ნე! ცხადია, მთელი სისწრა-
ფით ადგილიდან ვერ დაი-
ძვრები. სანამ მოსახვევიდან
გამოვიდოდი, გრუხუნი გა-
ვიგონე. რასაც ვფიქრობდი,
ის მოხდა! მღვერები ორმო-
ში ჩაცვივდნენ გაქანებული
მანქანით.

ყვირიან, იგინებიან! მძლო-
რი საყვირს აყვირებს, მეუზო-
ვეები უსტვენენ! ერთი სიტ-
ყვით, მთელი პიტერი გაყ-
რულვა, ისეთი ღრიანცელი
ატყდა!

ჩვენ, ცხადია, იმ ოპერის
მოსმენას არ შევდგომივართ,
მესამე სიჩქარით წავე-
დით, ვითომც არაფერი მო-
მხდარიყოს. როდესაც ლი-
გოკავზე გავვდიეთ, გადავ-
წყვიტე, ისევ შემეხედა ლე-
ნინისთვის. მივიხედე. ლენი-
ნი ისე ახარხარდა, რომ
თავი ვეღარ შევიკავე და მეც
ავყვივი.

ქ. შარქიას სახ. საც. სსრ
სახელმწიფო რესპუბლიკა
ბიბლიოთეკა

გაზაფხულის მზიანი თბილი დღეა. ეზოში ჩადგმულ გრძელ სკამზე ვზივარ და გაკვეთილებს ვსწავლობ. ჩუმად ვკითხულობ და მოყოლითაც ჩუმად ვყვები.

უცბად ჩემს წინ ყორე ჩამოიშალა და რალაც ცხოველი გამოძვრა. ვირთაგაზზე ცოტა დიდი იქნებოდა, მხოლოდ კონტა იყო, დაცქვეტილი, თეთრი ხავერდოვანი ბენვი ჰქონდა და ისე მოხდენილად იდგა, რომ თვალის მოცილება აღარ მინდოდა.

— გამოიხედე, დედი, ეს რა არის-მეთქი, — დავუძახე დედაჩემს.

გაიგონა თუ არა ჩემი ხმა, ყორე და ან გამოძვრალი ცხოველი ფეთიანვით მოწყ-

დედოფალა

და ადგილს, ბილიკზე დაეშვა და სადღაც ბალახებში დურთა თავი. დედაჩემმა მაინც მოასწრო მისი დანახვა:

— დედოფალაა, ბიჭო, დედოფალა, მანვე რამ არის, წინილა თუ დაინახა, იმ წუთშივე ეცემა და კისერს მოუგრებს. ახლაც ალბათ იმიტომ გამოზბანდა გარეთ, იქნებ რამე მოვიხელთოო. რა თეთრი იყო ქა, წლელ დიდი თოვლი მოვა!

— დედოფალა თოვლს მოიყვანს? — გავიკვირვე.

— ეგრე იტყვიან-ხოლმე, შვილო, გაზაფხულზე პირველად რომ დაინახავ დედოფალას, თუ თეთრია, უსათუოდ იმ წელიწადს დიდი თოვლი მოვაო. ხანდახან დედოფალა მოყვითალოა, მაშინ პური მოვა ბევრიო, თუ მუქია — ღვინოო.

ამის შემდეგ ხშირად ჩამოვვდებოდი ხოლმე ეზოში ჩადგმულ სკამზე და ყორეს სულგანაბული შევცუროდი, იქნებ დედოფალა კიდეც გამოვიდეს-მეთქი, მაგრამ თვალიც აღარ მომიკრავს.

მიდიოდა დრო და ხანდახან ვგრძნობდი, რომ რალაც მიხაროდა.

როსტომ ვლანიძე

ხელის მთვარი

სალამოს დედამ გოჩა მაგიდასთან მიიყვანა, ძილის დროა, დაჯექი, ივანშემო!

— არ მინდა, არა მშია!—დაიწრინა ბიჭი. ბოლოს მაინც დაემორჩილა, მიუჯდა მაგიდას და დაიწყო უწადინოდ ლოდინა, თან მკვრლზე წამოსკუბებულ კატას ეთამაშებოდა: კატა საცოდავად კნაოდა, საჭმელს თხოულობდა. ბიჭი გათხუნულ კოვზს პირთან უტრიალვებდა და ხითხითებდა!.. კნუტი აფორაქდა და სკამიდან მაგიდაზე ახტა. თეფში გადმოვარდა და შუაზე გადატყდა. ნატყები აქეთ-იქით გადაცვივდა.

— ეს რა ქენი, შე უწესო, შენა!..—შეუტია დედამ შვილს და ციცხვს წამოავლო ხელი.

— შე არა, დედი, კატამ გატყნა, კატამ.—იმართლა თავი გოჩამ და აივანზე გავარდა. იქ ბებო დახვდა და იმის კალთას შეფარა თავი.

ცოტა ხანს შემდეგ დამშვიდებულმა გოჩამ ცაზე ნახევარ მთვარეს შეხვდა.

— ბები, მთვარე ვიღამ გატყნა!.. ისიც კატამ ხომ არ გადავარდა მაგიდიდან?!.. მეორე ნატყენი სადღაა, რომ არა ჩანს!?

„ნეტავ რა მიხარია?“ — ვფიქრობდი გულში და უცბად კოხტა, ყურებადაცქვეტილი, თეთრი დედოფალა გამახსენდებოდა.

გამიხარდებოდა, მაშ რა იქნებოდა. შარშან სულ არ ყოფილა თოვლი, მხოლოდ ერთხელ ნამოფიფქა და მაშინვე დადნა. წლელუ ზამთარს კი თუ თეთრ დედოფალას დაეჯერება, დიდი თოვლი უნდა მოვიდეს. ვნახოთ, რა იქნება!

გაზაფხულს ზაფხული მიჰყვა, შემოდგომაც მიიწურა და ჩაოდგა ზამთრის პირი. დაჰქროდა ცივი ნიაფანაწალა, დილდილობით წვრილწვრილი კირჩხლის ბუსუსებით იყო შეხორხლილი გამ-

მხატვარი ოთარ ჩხარტიშვილი

ხმარი ბალახი და ხეების ტოტები. ერთხელ კი ცა რუხი ღრუბლებით დაიფარა, ჩამოთბა. დედაჩემმა თქვა: „თოვლი მოვაო“ და მართლა მოვიდა.

თოვდა ღამით, თოვდა დღისით, თითქმის მუხლზევით დადო. გულში ვამბობდი: „სად არის ახლა თეთრი დედოფალა? ალბათ წევს თავის სოროში თბილად, მყუდროდ, და სძინავს. მაგრამ ვინ იცის, იქნებ სცივა ან შია... ნეტავ კიდევ მაჩვენა! განა რამეს დავეუზივევ? პირიქით, მოვეფერები. მაშინაც, ყორედან რომ გამოძვრა, როგორ მინდოდა, მოვეფერებოდი ყურის ძირებში, მუცელზე დამეფხანა, ხე-

ლი გადამესვა კოხტა თავზე; მაგრამ გაიქცა, ფხაჭაგლეჯით გაენტო ბილიკზე. რა იქნებოდა, არ გაქცეულიყო, მე ხომ ცუდი არაფერი მიფიქრია? არც მშვილდისარი დამიმიზნებია, არც ქვა მისვრია. თუმცა რას ვამბობ, დედაჩემმა ხომ თქვა, წინილებს იჭერს და კისერს უგრეხსო. ჰოდა, აბა რას გაჩერდებოდა, გული სუფთა არა ჰქონია. ასეა, დამნაშავეს მუდამ ეშინია. ალბათ იფიქრა, სამაგიეროს გადამიხდიანო და იმიტომ გაეცალა იქაურობას. მაინც როგორ უგრეხს წინილებს კისერს, არ ებრალება? აფსუს, ასეთი ღამეზი მაინც არ იყო!

რუსუდან და გულსუნდა

ჩვენი სკოლის სცენაზე,
ჩიტუნების ენაზე
ხმაწკრიალა რუსუდანს,
ხმაღუღუნა გულსუნდანს
ველი მოუდურიათ—
სამშობლოზე ძღერინა!

ტანით ორთავ ბებიას
ხელი გასწითლებია,
და ვვირინ დისკანტი:
„ჩიტო, ოქროს ნისკარტი!“

... წვიმს და ორივე ბებია
სასლში ეშურებიან.
გოგონების ქებაში
ერთურთს ეჯიბრებიან:

— თურმე ჩვენი რუსიკო
დიდებულად მუსიკობს!
თურმე ჩვენი გულიკოც
არ ეოფილა ურიგო,
წავიფიანთ თეატრში
უფასოდ და ურიგოდ!

წვიმს და ორი ბებია
წვიმას მორიდებია.
როგორც ოქროს ვაშლები,
წინ მიურბით ბავშვები.

რუსუდან და
გულსუნდა,
თქვენი ქება გულს უნდა!

ნათია

ჩვენს ეზოში ნათია
 ბარე ერთი ათია.
 დარბის ათა ნათია,
 მთელი ეზო მათია.
 გარეთ დილა ანთია
 და შინა ათინათია,
 შეღულუნებს განთიადს
 მეთერთმეტე ნათია.
 იკვრება ნაჭრები,
 იქსოვება ნართია,
 შალე, შალე განდებს
 მეთორმეტე ნათია.
 დედას ეგვრის ქეთინო:
 მე ვიქნები ნათლია—
 შენ მანუქე, დედილო,
 მეცამეტე ნათია!

ჩემი ბიძა

ჩემი ბიძა ზურაბი
 მიუვარს
 სულამდი,
 გულამდი.
 ის რომ მე მეთამაშებ—
 არ დაიკვირნონ ბავშვებმა.
 ეჰ, ბიძავ, რკინის მკვნიტავო,
 შენც ბავშვი იყო ნეტავო!

ჩვენ ღაზითაბი გვჭირდება

დაღამებამდე დათუნა
 ბურთის თამაშით გართულა.
 შეღნავის ბიჭი ბათურა:
 — უკვე ანთო ნათურა,
 განა არ იცდი, დათუნა,
 დედიკომ დაგვინატრულა!
 გასმანის სართულს სართული,
 ურეკავს მავთულს მავთული:
 ჭეი, დავითო, დათუნი,
 არ გეჰმის ჩვენი ქართული?
 გარბი-გამორბის დათუნი,
 ბურთია მისი ქართული!
 ქართული სწორტის დიდებდა
 ჩვენ დავითები კვჭირდება!

უკანა მხარე

ჭკუათხენი ჯანსაღი

პარლ. პარლამენტი

მტკაველა ტყემალს მორმა გადაუარა. ტყის მცენარეებს გული ეკუმშებოდათ, საცოდავად მობუზულს რომ ხედავდნენ. მხოლოდ პანტას არა პქონდა მისი ჯავრი. ცერად გადმოხედავდა, გაიღიმებდა და პირს გვერდზე მიაბრუნებდა.

ტყემალი წუნდა. სტიკოდა დაუფიცილი ტანი. აქა-იქ ქერქიც გადასცლოდა და იარა ეწოდა. ნორჩ ავადმყოფს დახმარება სჭირდებოდა.

საკონებელში ჩავარდნენ ცაცხვი და წიფელი. მუხას სთხოვეს:

— ძმაო! ტყემალს უპატრონე. ჩვენ შორსა დგავართ, თორემ დავასწრებდით, არ შეგანუხებდით.

— როგორ გეკადრებათ? — ბუბუნით შეანწყვტინა მუხამ, — ამ პანანას ყურადღებას როგორ მოვაკლებ!

სიცხეში ის ტოტებს უჩრდილივდა ტყემალს — არ გახმესო; თავსხმისას წვეთებს მის ტოტებზე გაჰქონდა ტყაპატყუპი, ტყემალი კი ოდნავ ინამებოდა, ავადმყოფს სიამოვნება კიდევ გაგრძელება.

ზამთარში დიდი თოვლი მოვიდა, ისეთი დიდი, რომ ლამის პატარა ხეები ჩაღწნა. მუხამ დაცვენილი ფოთლებით შეფუთა ტყემალი. განსაკუთრებით ბევრი ნაჭრილობებზე მოიყარა. თოვლი ზედა ტოტებზე დაიზვირა, ქვედა ტოტები კი ავადმყოფს შემოახვია.

გადიოდა დრო. მუხის-მზრუნველობით ტყემალი სწრაფად იზრდებოდა. თანდათან გამოკეთდა. იმ მიმემე წუთებს, როცა მორმა გადაუარა, პატარა კორძილა ახსენებდა. მერე გათამამდა. აქეთ-იქით მიმოიხედა და ჭკუამოკლე პანტას დაუმეგობრდა.

ერთ ზამთარს თოვლი არ მოსულა. ტყეში ადრე დათბა. ჭკუამოკლე პანტა აბარისი ჭკუამოკლე იქნებოდა, არ აცუნდრუკებულყოფი. ფეხის ხმას აჰყვა. ტანი მწვანე კვირტებით შეიმოსა და ტყემალს ანიშნა, შემომხედო.

— უი! რა ლამაზია! — ნამოიყვრა ტყემალმა; — მასწავლე, გეხვენიები, ეგრე ჩაცმა.

— რას შეფარებხარ ბებერ მუხას! აქეთ გამოიწი. მუხის სხივებს მიუშვირე პირისახე და შენც გამოკვივა კვირტილი.

ტყემალი წელში უფრო მოიხარა, კისერი წაიგრძელა და მუხის ჩრდილს თავი გაარიდა.

— რა დროს კვირტის გამოტანა?! ზამთარი მატყუარაა. ისევ აცივდება. — შემფოთდა მუხა.

— გამოიწი აქეთ, ასე, ასე, — აქეუბდა პანტა ტყემალს, — მაგ ბებერს ნუ უჯერებ. თვითონ აგერ-აგერ აყვავდება. ჩვენი კი კვირტის გამოტანაც შურს.

მუხამ ყურადღებაც არ მი-

აქცია ჭკუამოკლე პანტას ტყემალს გაუმეორა: — დამიჯერე, მწვერვალს თოვლის ღრუბლები ეხვევა. მალე აცივდება.

ტყემალს კი თავბრუს ახვევდა ნაადრევი სითბო და პანტის ქება:

— ხედავ, როგორ ლამაზდები! მუხას რა ყურს უგდება. შენი სილამაზე შურს.

მუხა ემუდარებოდა, თავს გაუფრთხილდო. ტყემალი კი ძველი მეგობრის ნათქვამს აინუნშიც არ აგდებდა, მხოლოდ პანტის ქება ესმოდა. ნაადრევი სითბო ავიწყებდა.

პანტა ქაქანებდა და ქაქანებდა:

— რას მისჩერებხარ მუხას? აბა, შეხედე, რასა ჰგავს. კანი მთლად დასკდომია.

ტყემალსაც სჯეროდა. სულ გადაივიწყა მუხის ამავი, პირიქით, ასეთი რამეც უთხრა:

— შენ თუ იწყებ ყვავილობას, მე რა, შენზე ნაკლები ვარ?..

მუხა შეცბა, ხმა ვერ ამოიღო. ცაცხვი - გაუნყრა ტყემალს:

— ეგ როგორ შეიძლება?

მუხა ყველა ხეზე გამძლეა. ყინვისა არ ეშინია. თქვენ კი სუსტები ხართ.

— ხედავ, ტყემლო, ვილაც-ვილაცებს თვალში ვეპატარავებით, — გესლიანად ჩაიქირქლა პანტამ.

— რამ გაგაგიჟათ? — გაუკვირდა ნიფელს, — პანტავ, ტყემალი თუ უმცროსია, შენ ხომ დიდი ხარ, იცი ზამთრის ეშმაკობა, შენც თავს იღუპავ და ტყემალსაც ღუპავ, თან მოამაგის წინააღმდეგ ამხედრებ. აი, სერზე ფიჭვის ქვეშ არაფერი ხარობს, ბალახიც კი ვერ ამოსულა. ყველას წინვებს აყრის თავზე. ასეთი მეზობელი უნდა გყოლოდათ, მაშინ ვნახავდი თქვენს კოპნიობას. მუხის ქვეშ ყველაფერი ხარობს, თხილიც, კუნელიც...

— ეგ მუხა რომ არ ყოფილიყო, მორს მანდ გადაატარებდნენ და ტყემალი არ დაგვჩაგრებოდა, — არ ისვენებდა ჭკუამოკლე პანტა.

— რას ამბობ? — აბორგდნენ ხეები.

— მართალს ამბობს, — აწრიპინდა ტყემალი, — მაგას მოურიდნენ და ჩემზე გადაატარეს. — მერე პანტა და-

ამშვიდა, ნერვებს ნუ იშლი. ნახე, რა მწვანედ ვიმოსებიო, და ისე მიაშტერდა ახალ მეგობარს, თითქოს მარტო ორნი იყვნენ ტყეში.

— ოჰ! ოჰ! — უფრო აბორგდნენ ხეები, — რას არ გაიგონებ? რა უმადური ყოფილა!

ამასობაში მატყუარა ზამთარმა ღრუბლები შემოუსია ტყეც. ისეთი ყინვები დაიჭირა, მთელ ტყეს ჭახა-ჭუხი აუყენა.

— ვაიმე, მცივა, პანტავ, შენი ჭირიმე, კვირტები მეყინება, — ვიშვიშებდა ტყემალი.

პანტას თავი გასჭირვებოდა. სადღა ახსოვდა მეგობარი. მუხას ისევ შეეცოდა ტყემალი, ტოტები ჩამოსწია და მოაფარა. ტყემალმა გათოშილი ტანი ძლივს მოაბრუნა მუხისაკენ.

აპრილში დათბა. აყვავდა მთელი ტყე. აყვავდა ტყემალიც, მაგრამ აქა-იქ კიდევ ეტყობოდა წინამასწარობით მიღებული ზიანი. სხვამხრივ კარგ ფერზე გამოიყურებოდა.

ცაცხვმა ღმილით გადაულაპარაკა მუხას:

— რა გიხარია, ძმობილო, მაინც არ დაგიფასებს.

მუხამ მხრები შეატოკა:

— მე ჩემი მამა-პაპური მოვალეობა შევასრულე და ეგ დაფასებს თუ არა, მაგის ნებაა.

ისე, დიდი ხეები კეთილეზივ იყვნენ და ტყემლის კარგად ყოფნა უხაროდათ. არ კი სჯეროდათ, დარწმუნდა თუ არა ტყემალი, რომ არ შეიძლებოდა ჭკუამოკლე პანტის აყოლა და მატყუარა ზამთრის ნდობა.

სამეგობრო

გაკაშკაშა არეზარე
 აქეთ—ღიტო,
 იქით—მიტო,
 გიბლიბიტო!
 გიბლიბიტო!
 გავეზალეთ კოცონი და
 გაფანალეთ ტაშ-ფანდურა;
 სისა ტურა,
 სისა ტურა,
 შიშისაგან
 გაშა ტურა...

მიდი, ღიტო.
 მიდი, მიტო,
 გიბლიბიტო!
 გიბლიბიტო!...
 გაშათი და
 ტაშის კვირთა
 ცერულს ცეცხლი
 წაგვიდა.

ვიწ—ვიწ არის
 თუ იკანით,
 ერთმანეთის
 ტუტაშის ცალი?
 აქეთ—ღიტო,
 იქით—მიტო,
 გიბლიბიტო!
 გიბლიბიტო!...

გაგაშკაშკაშა

პირის პანა

პირსაბანთან ღიანას
 საყვდურობს თამარი:
 — მარტო ღიყვებს რომ იბან,
 ყურო შენი არ არის?
 ღიანამაც პასუხი
 განა დააგვიანა?
 პირსაბანი ვუცი მე,
 ყურსაბანი კი არა.

შოთი

გაზურგულ თონეში
 შოთებს ატობს ბებია.
 სურნელი აქვს ისეთი,
 რომ არც დაგსიზმრებია,
 თსშიგრიან პურებით
 გული გამზიარულდა.
 გემოს აღარ იკითხავე?
 მისაპყელიც არ უნდა.

ძიღისგულა დათუნას
 არ ასვენებს ხათუნა:
 — დაგაფიწუბა ღიღ-ღიღით
 გასწრებამაღ სირბილი?
 ერთი!
 ორი!
 სამი,—წინ!
 — ჯერ შვარვალი ამოწი!

ხიდი

ააშენა ხიდი გიგამე,
 დავკარ ფეხი და ჩაინგრა,
 — ხიდი რატომ დამიგრიო?
 ინეინერი მოპყვა ღრიადს.
 — თუ ზედ კაცი ვერ გაიგდის,
 ისე ხიდი არ ხდება!

თხა

ასკინკლა—კინკილით
 თხა გამორბის კიკინით,
 აბეზარა ზურიკუმ
 შემამკურა კიკინი.
 — ვარცხნა არ დაგვირუბა,
 იხვს აუტყდა ქირკილი.

შაგაბი ნანა სულეშინაშვილი

დიდი რამე...

მადი ბოლქვაძე

— აბა, თუ დამენევი! — ეზოში დარბოდა კატა ნანუნა და კნუტი თან დასდევდა; ნანუნა სირბილს ასწავლიდა, ზევით და ქვევით ხტომას, ბოძებზე და ხეებზე აძრომ-ჩამოძრომას...

— აბა, ამ მორს თუ გადაახტები, — ნანუნამ წინა ფეხები იშვირა, უკანაც თან მიიყვალა და ეზოში დაგდებულ დიდ მორს ზედ გადაეველო. — დიდი რამე — უმალ უკან მიჰყვა კნუტიც.

— ახლა ამ აივნის მოაჯირზე ავხტეთ, — ნანუნა ჯერ ჩაჯდა, წინა და უკანა თათები ერთმანეთს მიატყუპა, თითქმის მიანება — ზამბარასავით მოიკუმშა, მერე ერთი — სკუპ — ჰაერში გაიშალა და წამში მოაჯირზე გაჩნდა.

— დიდი რამე, — კნუტმაც იგივე გაიმეორა ზუსტად ისეთნაირად, როგორც ნანუნამ, ეგ არის — ცოტა, სულ ცოტა მეტი დრო ზომავდა ხტომის მანძილს თვალებით, მაგრამ მერე რა, მიინც ხომ ახტა?!

„აღარ ხუმრობს“, — კმაყოფილებით ჩაიცინა ნანუნამ და ახლა ალვის ხეს ეცა, თვალის დახამხამებაში კენწეროზე მოექცა და თვალის დახამხამებაში უკანვე ჩამოსრიალდა. კნუტმა ცერად

ახედა ალვის ხეს... — მიდი, მიდი! — თათი წაჰკრა ნანუნამ, ყოყმანი რომ შეატყო. კნუტმაც აღარ დააყოვნა, ხეზე შეხტა.

„მთლად ამიცუნტრუკა, ავინწყდება, რომ ჯერ პატარაა“, — გაიფიქრა კნუტის დედა — ნაილიმ, ის მოლზე იწვა და ნებივრად, ზანტად ნაბავდა ცისფერ თვალებს. კნუტი ზევით მიიწევადა ხის კენწეროსკენ.

— მაგ სიმძლღეზე ასვლა ჯერ გაუჭირდება, — ახლა უკვე ხმაძალა თქვა ნაილიმ და კნუტს ასძახა: — ჩამოდი, გეყოფა!

— არ ჩამოვალ, კენწეროს უნდა მოვექცე თავზე, — კნუტი მართლა საშინლად იყო აცუნტრუკებული და გათამამებული.

— ჩამოსვლა უფრო ძნელია, — კიდევ ზანტად ჩაჭუტა ნაილიმ თვალები.

— შენ ნუ ხარ მშიშარა, — ნაილის გვერდით მოლზე წამოკოტრიალდა ნანუნა.

— ხვალ ასულიყავი! — ერთხელ კიდევ სცადა ნაილიმ კნუტის დაჯერება.

— ხვალ რაღაა, ვითომ? — მართლაც, ხვალ რაღაა ვითომ? — იკითხა ნანუნამ.

— ხვალამდე ცოტა კიდევ გაიზრდებოდა, — ჩაიწუნუნა

კატა ნაილიმ. — ფხუკ, — ჩაიფხუკუნა ნანუნამ და მეორე გვერდზე გადაკოტრიალდა, — ფხუკ, ფხუკ!..

— რა გაცინებს? — საყვედურით გადახედა ნაილიმ, — ვაითუ ისე მაღლა ავიდეს, რომ ვეღარ ჩამოვიდეს?! ჯერ პატარაა.

— ნუ გეშინია, როგორც ავიდა, ისე ჩამოვა, მეტი რა გზა ექნება, — ისევ აქეთა

მხარეს გადმოკოტრიალდა ნანუნა.

— მია-უუ! — დაიძახა ამ დროს კნუტიმა.

— რა იყო? — გაეპასუხა სწრაფად დედა ნაილი.

— ვერ ჩამოვდივარ...

კატებმა ხეს შეხედეს. კნუტი ცალი თათით ეკიდა ტოტზე, — ვერ ჩამოვდივარ, — წრუკუნებდა და ჩხაოდა...

— რატომ, ბრწყალები დაკარგე? — გაუჯავრდა ნანუნა.

— არა.

— აბა?

— მეშინია...

— ფუჰ, — ზიზღით დაიმანჭა ნანუნა, — მაშინ იჯექი მანდ, ვიდრე აღარ შეგეშინდება.

— რა მეშველება? — უმწეოდ აცეცებდა თვალებს შიშისაგან აცახცახებული კნუტი.

— არაფერიც არ გეშველება, თუ ღნავილს არ მორჩები და არ ჩამოხვალ, — გაუჯავრდა ისევ ნანუნა.

— ახლა, რას იზამ, შენ ჩამოიყვან? — აიპრუნა ნანუენი ნაილიც.

უცბად ორივეს წინ რაღაცამ რბილად მოადინა ზღართან. ორივენი დაფეთებულნი წამოხტნენ — წინ კნუტი ევჯდათ.

— ჩამოხტი? — გაეხარდა ნანუნას. კნუტი თვალებდაჭყეტილი, გაოგნებული მისჩერებოდა დედა ნაილისაც და ნანუნასაც.

— არა! ჰო! — ჯერ „არა“ თქვა, მერე „ჰო“, მერე ალვის ხეს ახედა, აათვალიერა-ჩათვალიერა; მერე წელში გასწორდა, გაიჭიმა, დედა ნაილის და ნანუნას გადახედდა: დიდი რამე! — ცხვირანეულმა თქვა, ოინბაზურად კუდი აპრიხა და ეზოში ყინჩად გაიარ-გამოიარა.

დედა ნაილიმ და ნანუნამ ჩუმად გადახედეს ერთმანეთს და ულვაშებში ჩაიცივნეს.

მ ი ა ვილიზიალი

ქ. გოგიაშვილი

მოედანზე უეცრად ხმა გაისმა სასტეგნის, დამუხრუჟდა მანქანა, გაჩნდა ხალხი რამდენი! ატყდა აურზაური, ატყდა ერთი ყაყანი: — როგორ არ გეშინია გაქანებულ მანქანის?! — ყვირის მილიციელები... — გზა სირბილით გადაქრა, თქვენ რომ არა... ვინ იცის... კიდე კარგი, გადარჩა! — გასასვლელი მიწისქვეშ აბა, რისთვის გაკეთდა,

რას დახტხარტ ქუჩაში ხან იქით, ხან აქეთა. სადა ცხოვრობთ? — აქ... ახლს... — ჩახვერიტ მანქანაში... სად გინახავტ ასფალტზე სირბილი და თამაში? უმცროსმა ძმამ ინანა თავისი საქციელი: — რა კეთილი ყოფილა ძია მილიციელები!

დედის სუკათი

გიორგი ხეჩუაშვილი

მხატვარი ელზაბე ამბოქაძე

პატარები გასუსულები ისხდნენ და ნათელა მასწავლებლის შემოსვლას ელოდნენ. აი, ისიც... მასწავლებელმა ალერსიანად მოათვალიერა კლასი, მერე მაგიდას მიუჯდა...

— საშინაო დავალება რა გქონდათ, ბავშვებო?

— დედა უნდა დაგვეხატა, მასწავლებელო.

— მერე, შეასრულეთ დავალება?

— დიას! — ერთხმად დაიძახა ყველამ.

— აბა მომიტანეთ ნახატები.

ბავშვები დაფაცურდნენ. ჩანთებიდან სახატავი რვეულები ამოიღეს.

კლასში ისეთი სიჩუმე ჩამოვარდა, ბუზის გაფრენას გაიცონებდით. ოცდაათი მოსწავლის თვალი მისჩერებოდა ნათელა მასწავლებელს, ყველა მოუთმენლად ელოდა მის შეფასებას. მასწავლებელი არ ჩქარობდა. დინჯად ათვალიერებდა ნახატებს. სიამოვნებას ვერ ფარავდა. აი, გიას ნახატი. მასწავლებელი კარგად იცნობს გიას დედას, მას უღამაზო, კეხიანი ცხვირი აქვს, შვილს კი ლამაზი ცხვირი დაუხატავს. ასლა ნათელა მასწავლებელი ღიმილით დააცქერდა ზურიკო ხანთაძის ნახატს.

— ლამაზი დედა გყოლია, ზურიკო. ასეთ ქუდს იხურავს ხოლმე?

— არა, მასწავლებელო, ეს თამარ მეფის გვირგვინია.

ნათელა მასწავლებელმა კეთილი ღიმილით შეხედა ბავშვს და ნახატების თვალიერება განაგრძო. მერე ერთი ნახატი ბავშვებისაკენ შეატრიალა:

— ბავშვებო, ხედავთ, რა დაუხატავს სულაქველიძეს?!

— ეს მზეა, მასწავლებელო!

ზოგიერთებმა გაიცინეს.

— სასაცილო არაფერია! — თქვა ნათელა მასწავლებელმა. — ამ სურათს პატარა მხატვრების გამოფენაზე წავიღებ. დათოს დედამისი მზედ წარმოუდგენია. აბა დაფიცრდით, დედა ხომ მზესავით ყველაზე თბილი და ლამაზია, ყოველთვის გაჩახჩახებული და ჩაუქრობელი!

უეცრად სახიდან ღიმილი გაუქრა, დაკვირვებით დააცქერდა ერთ-ერთ ნახატს. ნახატში თავისი თავი შეიცნო.

— პაატა, მოდ ჩემთან.

პაატა მივიდა.

— ეს ვინ არის, პაატა?

— თქვენა ხართ, ნათელა მასწავლებელო.

— მერე, შენ ხომ დედა უნდა დაგეხატა?!

ბიჭმა თავი ჩაღუნა, ერთხანს დუმდა, მერე წყნარად ჩაიდუღუნა:

— დედა არ მახსოვს, მასწავლებელო.

მასწავლებელს ყრუანტელმა დაუარა.

ბავშვს მოეხვია, გულზე მიიკრა და ფერმკრთალ ლოყაზე ხელი მოუთათუნა, მერე დაიხარა და ჩუმად, ჩუმად ჩასჩურჩულა ყურში:

— გაკვეთილების შემდეგ დამელოდე პაატა, კარგი?

ბიჭმა ალტაცებით შეანათა თვალები:

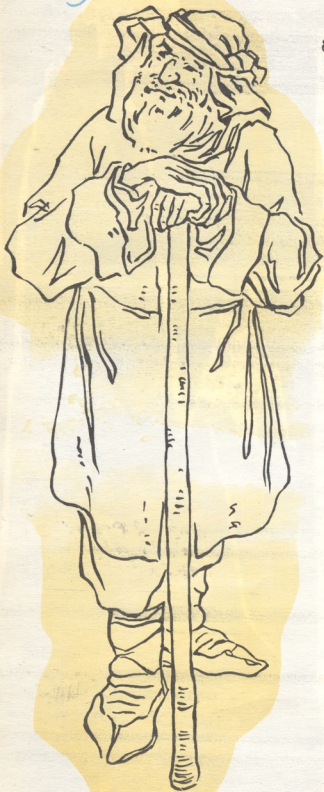
— დაგელოდებით, ნათელა მასწავლებელო!

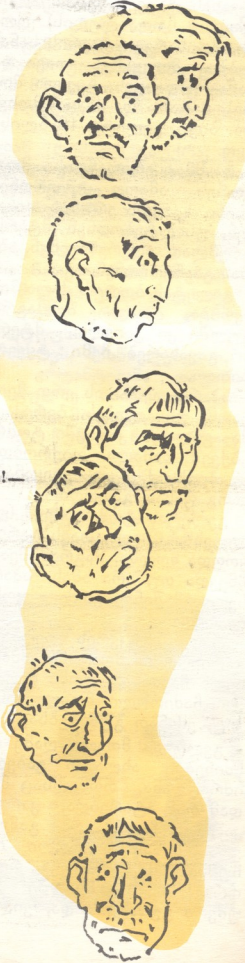

მამავალა

მრავალმხრივი

იქვე რომ მჟავდა გვერდით:
 — ერთი, ეს — ორი, ეს — სამი,
 ოთხი, ხუთი და ექვსი!
 თავისი თავი გამოჩაჩა,
 ვერ მიათვალა ძმებში.
 — ბიჭოს! მეშვიდე რა გვექნა?
 გადავირეე კაცი! —
 თვითონ მეშვიდე ტირის და
 ძმებს აშტერდება თვალწინ,
 ახლა ხვდა ძმები ითვისან,
 უკეთ დათვლიდნენ ვითომ.
 თავის თავს რომ არ ათვისლიან.
 მუდამ აკლდებათ თითო.
 შეიქნა ერთი ღრიალი,
 — რა გვეშველება, რა ვქნათ,
 ერთი, მეშვიდე ძამიკო,
 თვალდახელშუა გაქრა!
 — ნეტავ რომელი გვაკლია! —
 გადავირეე ძმები.
 გამოსაცნობად ძნელია
 და საფიქრალი ძნელი.
 გზად მიდიოდა მოხუცი,
 — რა გატირებთო, — ჰკითხა,
 — შვილთავეს თვალწინ გზედავთო! —
 ძმებს არწმუნებდა დიდხანს.
 ველარას ვახდა, ურჩია:
 — რახან ამაზე ტირით,
 მოდიეთ და აგერ თხზნარში
 ყველამ წაქარით ცხვირი,
 რამდენი ფოსოც მოთხაროთ,
 რომ დანიხავთ ნათლად,
 ცხვირით ჩაღრტნილ ადგილებს
 მეჩე დაუწყეთ დათვლა.
 — ოჰ, ეგ კარგი რამ გვიჩჩიე, —
 ძმები დათანხმდნენ ხელად.
 ეცნენ და იქვე მიწაში
 ცხვირით ჩაერტო ყველა.
 მეჩე ნაცხვირალ ორმოცს
 უწყებს ბუჯითად დათვლა,
 ტაში შემოჰკრეს ბიჭებმა:
 — შვილნი ვყოფილვართ მართლა!
 ძლიერს არ მოთავდა კეთილად
 ერთი ჩვენგანის ძებნა!
 რა დიდ საფიქრალს მოვჩჩითო,
 ქულდი ჰერსა ჰკრეს ძმებმა.

იყო და არა იყო რა,
 ოჯახი იყო დიდი,
 ოჯახში იყო შვიდი ძმა —
 ჰკუის იყოლოფი შვიდი.
 ერთხელ შორ გზაზე წავიდნენ,
 წყალზე შემოხვდათ ხიდი,
 ვალმით მშვიდობით გავიდა
 ჰკუისყოლოფი შვიდი.
 — ძმებო, ხომ არვინ ჩავცვიდით? —
 უცბად ჩაფიქრდა ერთი
 და ძმების დათვლას შეუდგა,

მეფე და მეფეები

სენი, რას ლაპარაკობდი შენ და მეფეო.

მეთევზე, როგორც იქნა, დაითანხმეს.

— მეფემ მკითხა: ცხრა თვეს იმდენი როგორ ვერ იშოვნე, სამ თვეს თავი გატეგნაო? — ოცდათორმეტ კბილს ვერ გადავანარჩუნე-მეთქი.

— თმაში ჭალარა გამოგრევიო? — წვერშიაც გა-

ერთი მეთევზე ზამთრის სუსხიან დილას მდინარეში თევზაობდა. გამოიარა სანადიროდ გამოსულმა მეფემ, თან ნაზირ-ვეზირნი ახლდნენ.

— რა მოგივიდა, ცხრა სამს როგორ ვერ გადაამეტე, რომ ამ ყინვაში წყალში არ ჩამდვარიყავი? — ჰკითხა მეფემ.

— რა ვქნა, შენი ჭირიმე, ოცდათორმეტს ვერ გადავანარჩუნე, — მიუგო მეთევზემ.

— მთაში თოვლი მოსულაო?

— ბარშიც ჩამოთოვაო.

— შორს როგორა ხარო?

— დავიახლოვეო.

— ორზე როგორა ხარო?

— გავასამეო.

— ცხვრები რომ გამოგიგზავნო — კარგად დამიკრიჭავო?

— ისე დავკრიჭო, ტყავი გავაცალოო.

მეფეს ძალიან მოეწონა მეთევზის პასუხები. იქაურობას რომ გასცდნენ, ნაზირ-ვეზირებს ჰკითხა:

— მიხვდით, რას ვლაპარაკობდი მე და მეთევზეო?

— ვერაო.

— თუ ორ კვირაში არ გამოგიცვნიათ, სასახლიდან გაგაძევებთო.

ნაზირ-ვეზირებმა ბევრი იმტვრიეს თავი, მაგრამ ამაოდ. ბოლოს, მონახეს ის მეთევზე და შეეხვეწნენ: თუ ღმერთი გწამს, აგვიხ-

მომერიო-მეთქი.

— თვალი როგორ გიჭრისო? — შორს ველარ ხვებდა-მეთქი.

— მუხლში ღონე კიდევ შეგჩაო? — ყავარჯნით დავდივარ-მეთქი.

— ცხვრებზე რომ მკითხა — ეგ კი თქვენა ხართო.

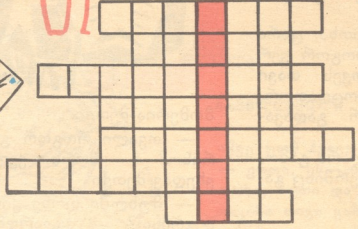
...ასე იხსნა მეთევზემ მეფის ნაზირ-ვეზირები.

17105

ქაჯსახები

შეგვთე ცარიელი უჯრედები ქართული სახელებით ისე, რომ წითელ უჯრედში მიიღოს „ღღეღანა“.
შეადგინა თბილისის 143-ე საშუალო სკოლის II კლასის მოსწავლემ **დათო ხიფრაშვილმა**.

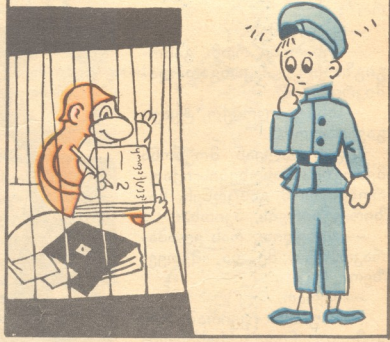
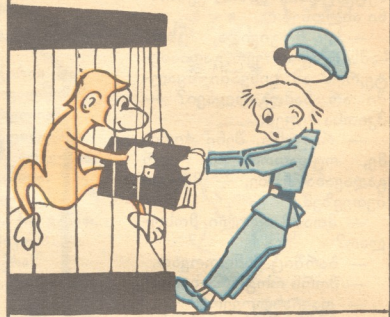
გამოსანები

გუზან რუსაიძე

უკბილოა და ყბები აქვს
ბასრი ხერხივით სპურელი,
ტყე არის მისი სამეფო,
საბრძანებელი ვრცელი.
უყვარს ხის ნორჩი ფოთლებით
ჩატკბარუნება ყელის,
თუმცა ხანდახან ბოსტანშიც
შემოუტდება ხელი.
თუ დაფიქრდები. მიხვედრა
არ უნდა იყოს ძნელი:
ხან თავისთავზე მოკლეა,
ხან თავისთავზე გრძელი.

გიორგი შთთქაპური

თავზე ღიღია,
იქნება
შენცა ხარ მისი მნახველი,
მას ჰქვია ორი ცხოველის
შეერთებული სახელი
რაც სახლში ნახა—
სულ დახრა,
ყველა მისია მძრახველი.

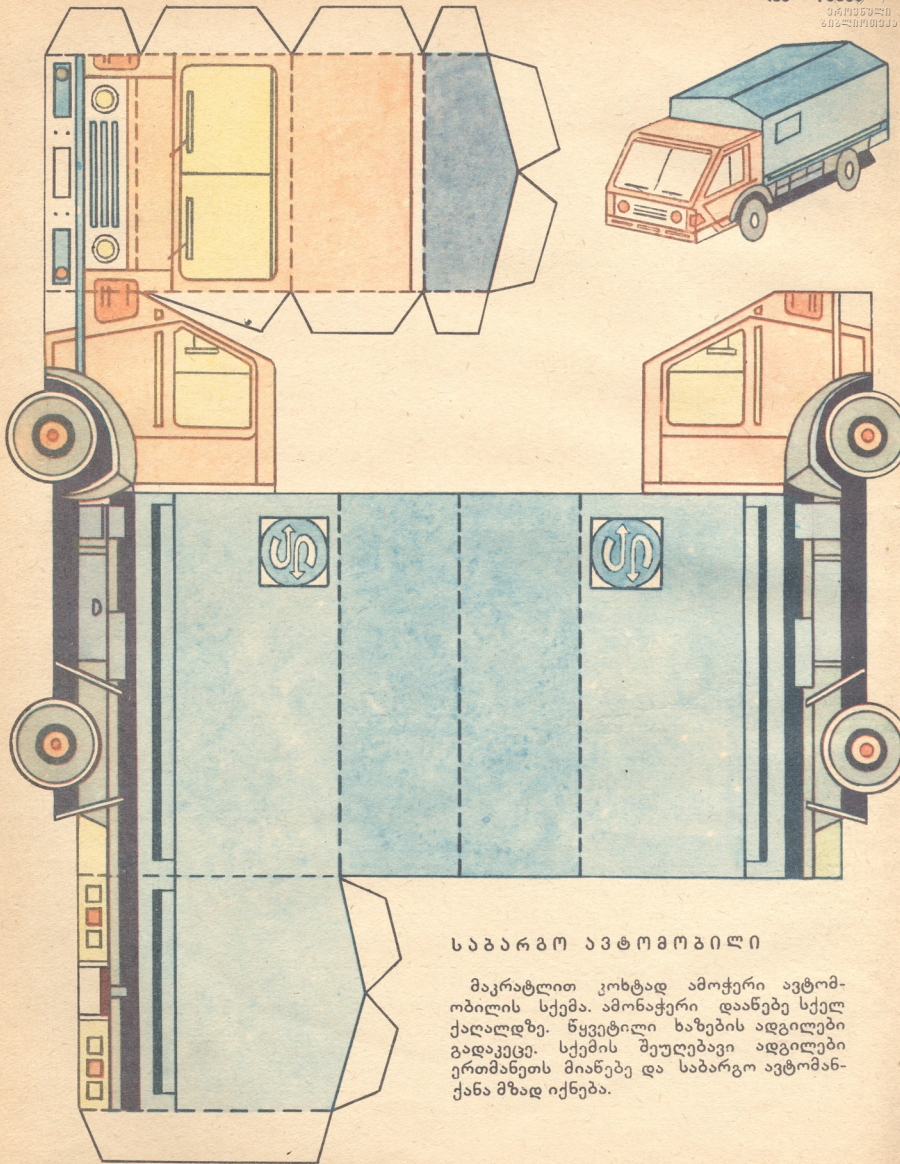

ენის განსატეხი

რა გრიგალი მოვარდნილა, რა გრილით,
*გერ როგორ გრგვიწვით ურზუნს გარს გორებს:
გარე-გარე დაჰქრის; გორავს
როგორც შთვარალი.
ნავება ვვის და გროვებად აგროვებს.

უზანს სახლთხუციშილი

ს ა ბ ა რ გ ო ა ვ ტ ო მ ო ბ ი ლ ი

მაკრატლით კოხტად ამოჭერი ავტომობილის სქემა. ამონაჭერი დაანებე სქელ ქაღალდზე. წვეტილი საზების ადგილები გადაკეცე. სქემის შუალებზე ადგილები ერთმანეთს მიანებე და საბარგო ავტომანქანა მზად იქნება.